

Llicenciatura en Ciències religioses

Arts contemporànies i cristianisme

- **Titulació:** Llicenciatura en Ciències Religioses
- **Modalitat:** Iscreb Presencial
- **Semestre:** 2n | **ECTS:** 5 | **Hores de classe setmanals:** 3
- **Àrea:** Bíblia | **Període lectiu:** 2n semestre
- **Professorat:** [Dra. Anna M. Blasco i Bardas](#) | [Dr. Joan Grimalt i Santacana](#) | **Llengua:** Català

Justificació

Aquesta assignatura és una matèria comuna per als alumnes de les dues especialitats de la Llicenciatura en Ciències religioses. A l'especialitat de diàleg interreligiós, ecumènic i cultural, és oportú que, dins el bloc de matèries corresponents al diàleg amb la cultura (Trets fonamentals de la cultura actual, Fe i ciència i Els reptes de la governança global), hi hagi una matèria que abordi la dimensió més artística de la nostra cultura contemporània des de la perspectiva del diàleg amb el cristianisme. Igualment, per als alumnes de l'especialitat en Teologia bíblica serà un complement a la seva formació bíblica, per ajudar-los a copsar com l'Escriptura ha estat present i en diàleg amb la nostra cultura contemporània.

Requisits i orientacions prèvies

D'alguna manera aquesta assignatura prolonga la de primer cicle que aborda el recorregut de les Arts plàstiques i la música fins a l'edat contemporània tot fent-se ressò de com aquestes han estat vehicle del missatge cristià.

Competències i Objectius

Competències transversals

- 1- Capacitat d'observació i d'anàlisi
- 2- Capacitat de comunicació oral i escrita
- 3- Capacitat d'adquirir coneixements bàsics (culturals, històrics, artístics)

Competències específiques

- 1- Aprendre a situar una obra d'art en un determinat marc històric i cultural
- 2- Aprendre a reconèixer el relat que amaga una obra artística
- 3- Adquirir sensibilitat envers la complexitat de la representació artística del missatge cristià.

1. Conèixer l'aportació i el diàleg que l'art ha establert amb el cristianisme en el marc de l'època contemporània.
2. Conèixer algunes eines analítiques i terminològiques que permetin una aproximació a diferents corrents artístics, a les imatges plàstiques i als seus missatges.
3. Analitzar algunes pintures, obres literàries i musicals dels s.XIX i XX d'inspiració transcendent, espiritual o explícitament cristiana.

Continguts

Bloc 1. Música

1. Primera audició: Gustav MAHLER, Simfonia n. 3.
2. Igor STRAVINSKY, Simfonia dels salms.
3. Olivier MESSIAEN, L'Ascension per a orgue i Éclairs sur l'Au-delà.
4. Alfred SCHNITTKE, Requiem.
5. Bernat VIVANCOS, del cd Blanc - Choral works. Cor de la Ràdio letona - Sigvards Klava, dir. (Neu Records, 2011).

Bloc 2. Literatura

1. Alguns grans relats del XIX: Tolstoi, Dostoievski i "Els miserables" de Victor Hugo
2. Joyce, Beckett, Sartre, Camus i l'entelament de Déu al segle XX
3. Novel·listes i novel·les catòliques (Chesteron, Bernanos, Sales)
4. Espiritualitat i neoespiritualitat: de Hesse a Coelho
5. L'església i la teologia com a tema literari: entre Umberto Eco i Dan Brown
6. La poesia catalana i l'experiència de la transcendència+

Bloc 3. Pintura

1. Introducció. Els grans canvis en l'art després de la Revolució Francesa. La tensió en el segle XIX i XX entre els models de la iconografia tradicional de temàtica cristiana i l'expressió individual dels pintors.
2. El romanticisme. Friedrich, Blake i els pre-rafaelites anglesos.
3. Del simbolisme al tombant de segle: Moreau, Gauguin, Denis, Beardsley, Klimt
4. De l'expressionisme al surrealisme. Ensor, Nolde, Rouault, Chagall, Picasso, Dalí.
5. De mitjans del segle XX a l'actualitat. Tàpies, Rothko, Viola, Perico

Metodologia i Avaluació

Es combinarà un recorregut per la història de l'art, la literatura i la música dels segles XIX i XX amb l'exercici de lectura d'obres representatives de cada disciplina.

La distribució general de dedicació de l'alumne és de 40% de treball a l'aula i de 60% de lectura i estudi personal, preparació a casa de les activitats de cada bloc, i realització de l'activitat final. A partir d'aquesta distribució, cada bloc establirà el ritme de treball específic:

Bloc 1. Música

Treball dins de l'aula: 40%

Comentari previ, audició i comentari a l'audició: 40%

Treball fora de l'aula: 60%

Estudi personal, lectura i primera audició: 40%

Preparació i realització d'un treball individual a tall de memòria breu del que hom s'enduu de les sessions realitzades (20%)

Bloc 2. Literatura

Treball dins de l'aula: 40%

Classes magistrals: 30%

Participació en els comentaris de lectures a l'aula: 10%

Treball fora de l'aula: 60%

Estudi personal i lectures: 30%

Preparació i realització d'un treball individual d'anàlisi i comentari d'un text a escollir entre una llista de propostes: 30%

Bloc 3. Pintura

Treball dins de l'aula: 40%

Classes magistrals: 30%

Algun comentari de text i participació a l'aula 10%

Treball fora de l'aula: 60%

Estudi personal, lectures i consulta de materials gràfics: 30%

Preparació i realització d'un treball individual d'anàlisi i comentari d'una pintura a escollir entre una llista de pintors que proposaré: 30%

S'avaluarà l'assistència (25%) i, per a cadascun dels blocs, un treball en aquests termes:

Bloc 1. Música (25%)

Preparació de les sessions i participació: 50%

Treball final: 50%

Bloc 2. Literatura (25%)

Comentari de la lectura d'una obra a escollir sobre una llista de propostes.

Bloc 3. Pintura (25%)

Participació i realització d'exercicis i comentaris de textos o imatges encarregats a l'aula: 50%. Treball individual: 50%

Bibliografia

Bloc 1. Música

1a sessió: GRIMALT, JOAN, *La música de Gustav Mahler. Una guia d'audició*, Cap. 6, "La tercera simfonia", Barcelona: Dux Editorial 2012.

2a sessió: GRIMALT, JOAN, *Música sacra: 9 audicions i un pròleg*, Cap. 8, Barcelona: Cruïlla - FJM 2011.

3a sessió: text ad hoc, enviat per correu.

4a sessió: ídem.

5a sessió: <http://bernatvivancos.com/>. Lectura dels textos, audició i visionat dels fragments sonors i dels vídeos de la pàgina web del compositor.

Bloc 2. Literatura

Carles Lluch: *La novel·la catòlica a Catalunya*, Barcelona: Cruïlla, 2000.

Carme Arnau: *Compromís i escriptura*, Barcelona: Cruïlla, 2003.

Bloc 3. Pintura

PLAZAOLA, JUAN, *Historia y sentido del arte cristiano*, Madrid: Biblioteca de Autores Cristianos, 1996.

RÉAU, L., *Iconografía del arte cristiano*, Barcelona: Ediciones del Serbal, 1997. (*Iconographie de l'art chrétien*, Paris, P.U.F. 1957)